

Briselē, 8.3.2018.
SWD(2018) 59 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS

IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS

Pavaddokuments dokumentam

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

**ar kuru izveido daudzgadu plānu zvejniecībām, kas izmanto bentiskos krājumus
Vidusjūras rietumu daļā**

{COM(2018) 115 final} - {SWD(2018) 60 final}

Kopsavilkuma lapa

Ietekmes novērtējums par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido daudzgadu plānu zvejniecībā, kas izmanto bentiskos krājumus Vidusjūras rietumu daļā

A. Rīcības nepieciešamība

Kāpēc? Kāda problēma tiek risināta?

Zvejniecībā, kas izmanto bentiskos krājumus Vidusjūras rietumu daļā, ir divas būtiskas problēmas — **liela pārzveja** un **neefektīvs tiesiskais regulējums**. Par galveno pārzvejas cēloni ir noteikts zvejas kapacitātes pārmērīgs izmantojums (t. i., liels kuģu skaits un liela zvejas piepūle). Tajā pašā laikā pašreizējais tiesiskais regulējums ir neefektīvs, jo tā piemērošanas joma ir ierobežota, īstenošana ir lēna un nepietiekama un trūkst ieinteresēto personu līdzdalības. Abas šīs problēmas ir tieši vai netieši izraisījušas bentisko krājumu satraucošo stāvokli (proti, vairāk nekā 80 % novērtēto krājumu tiek pārzvejoti un dažu pārzvejoto krājumu biomasa ir ļoti maza, kas norāda uz to, ka pastāv liela krājumu izsīkšanas varbūtība), sociālekonomisko ietekmi uz zvejniekiem un zvejas sektoru un ietekmi uz jūras vidi.

Iepriekš aprakstītās problēmas ietekmē galvenokārt zvejniekus, kuri zvejo no bentiskajiem krājumiem Vidusjūras rietumu daļā, proti, ES flotes no Itālijas, Francijas un Spānijas. Saskaņā ar ES zivsaimniecības datu vākšanas sistēmā paziņotajiem datiem šī iniciatīva varētu ietekmēt aptuveni 13 000 kuģu.

Ko paredzēts panākt ar šo iniciatīvu?

Vispārīgie mērķi ir šādi: sasniegt KZP regulas 2. panta mērķus Vidusjūras rietumu daļas bentiskajās zvejniecībās, proti, nodrošināt, ka zvejas darbības ilgtermiņā ir vidiski ilgtspējīgas un tiek pārvaldītas tādā veidā, kas garantē ieguvumus ekonomiskajā, sociālajā un nodarbinātības jomā, un uzlabot minēto zvejniecību pārvaldības tiesisko regulējumu.

Konkrētie mērķi ir šādi: i) vēlākais līdz 2020. gadam visos bentiskajos krājumos sasniegt un uzturēt tādu zvejas izraisītas zivju mirstības līmeni, kas spēj nodrošināt maksimālo ilgtspējīgas ieguves apjomu, ii) palielināt grunts traļu selektivitāti, jo īpaši lai netiktu nozvejoti zivju mazuli, iii) nodrošināt zvejas sektora ilgtspēju un iv) izveidot efektīvu pārvaldības satvaru, kurš ir vienkāršs, stabilāks un nodrošina ieinteresēto personu lielāku līdzdalību.

Kāda ir ES līmeņa rīcības pievienotā vērtība?

Bentisko zivju krājumi un zvejas kuģi šķērso vairāku valstu robežas, tāpēc rīcība tikai dalībvalsts līmenī vien, visticamāk, nebūs iedarbīgs mērķu sasniegšanas līdzeklis. Lai pasākumi būtu iedarbīgi, tie būtu jāpasāk un jāpiemēro visā krājuma izplatības apgabalā un visām attiecīgajām flotēm. Tāpēc ir vajadzīga ES līmeņa rīcība.

B. Risinājumi

Kādi leģislatīvi un neleģislatīvi politiski risinājumi ir apsvērti? Vai kādam risinājumam tiek dota priekšroka? Kāpēc?

Tika apsvērti trīs politiski risinājumi. **1. risinājums** "Politikas nemainīšana" jeb *status quo* (proti, spēkā esošā tiesiskā regulējuma piemērošanas turpināšana). Šo risinājumu izmanto par atskaites punktu, ar kuru salīdzina alternatīvos risinājumus. **2. risinājums** "Pašreizējā pārvaldības satvara grozīšana" paredz pašreizējo pārvaldības instrumentu (t. i., nacionālo pārvaldības plānu) pārskatīšanu, lai tajos iestrādātu KZP mērķus. Galvenie pārskatīšanā aplūkojamie aspekti ir šādi: pašreizējās darbības jomas grozīšana (attiecībā uz zivju krājumiem, zvejniecībām un ģeogrāfisko tvērumu), jauni saglabāšanas mērķi, piemēram, *MSY*, kvantitatīvi nosakāmi mērķapjomi un grafiki, kā arī jauni aizsardzības pasākumi. **3. risinājums** "Daudzgadu plāna pieņemšana ES līmenī" ar mērķi nodrošināt, ka uz ES zvejas flotēm, kuras zvejo Vidusjūras rietumu daļas bentiskajos krājumos, attiecas vienots un integrēts ES līmeņa tiesiskais regulējums.

Priekšroka tiek dota **3. risinājumam (ES līmeņa daudzgadu plāns)**, jo tas dotu vislabākos rezultātus attiecībā uz visiem vidiskajiem un sociālekonomiskajiem mērķiem. Tas ir arī saskaņotāks ar reformēto KZP, racionalizētāks (viens galvenais tiesiskais regulējums), stabilāks (tam ir ilgtermiņa perspektīva) un pārredzamāks (trīs attiecīgās dalībvalstis pašreizējos zvejas izraisītas zivju mirstības līmeņus kopīgi pielāgos ilgtspējīgiem līmeņiem, izmantojot padomes regulu) nekā 1. un 2. risinājums.

Kuru risinājumu kurš atbalsta?

Visas aptaujātās ieinteresētās personas piekrita, ka pašreizējais pārvaldības satvars (1. risinājums jeb pamata risinājums) nav pietiekams KZP mērķu sasniegšanai. Apspriešanās arī tika konstatēts, ka lielākā daļa ieinteresēto personu neatbalsta pašreizējā pārvaldības satvara grozīšanu (2. risinājums), jo iepriekš aprakstītās problēmas ar to vien netiks novērstas. Lielākā daļa ieinteresēto personu (*MEDAC*, valsts pārvaldes iestādes, NVO un zinātnieki) par labāko ilgtermiņa risinājumu uzskata ES daudzgadu plānu (3. risinājums). Viņuprāt, šo pieeju pamato tas, ka attiecīgās zvejniecības ir jauktu sugu zvejniecības un tajās ir iesaistītas dažādas dalībvalstis, kā arī mijiedarbība starp dažādajiem zvejas rīkiem un zvejniecību veidiem.

C. Vēlamā risinājuma ietekme

Kādus ieguvumus nodrošinās vēlamais risinājums (ja tāds ir; ja nav, galvenie risinājumi)?

No **vidiskā viedokļa** raugoties, aplēses rāda, ka līdz 2025. gadam aptuveni 70 % novērtēto krājumu atjaunosies līdz tādiem nārsta bara biomasas apjomiem, kas pārsniedz piesardzīgas pieejas rādītāju (B_{PA}). Taču varbūtība sasniegt zvejas izraisītas zivju mirstības mērķapjomus attiecībā uz visiem krājumiem joprojām ir maza — aptuveni 36 %. Simulācijas liecina, ka ar daudzgadu plānu neviens rādītājs netiks sasniegts pilnībā. Taču F_{MSY} izmaiņu ziņā šis risinājums dod ievērojami labākus rezultātus nekā pamata risinājums un pat 2. risinājums. No **sociālekonomiskā viedokļa** raugoties, 2025. gadā finansiālam riskam būs pakļauts tikai viens flotes segments (par astoņiem segmentiem mazāk nekā pamata risinājuma gadījumā). Attiecīgajā flotes segmentā (t. i., ar tīkliem zvejojoši Spānijas kuģi, kuru lielākais garums ir 12–18 metri) ir 52 kuģi.

Daudzgadu plāns būs arī racionalizētāks (viens galvenais tiesiskais regulējums), stabilāks (tam ir ilgtermiņa perspektīva) un pārredzamāks (trīs attiecīgās dalībvalstis pašreizējos zvejas izraisītas zivju mirstības līmeņus kopīgi pielāgos ilgspējīgiem līmeņiem, izmantojot padomes regulu) nekā grozītais regulējums.

Kādas ir vēlamā risinājuma izmaksas (ja tāds ir, pretējā gadījumā — galveno risinājumu izmaksas)?

Daudzgadu plāns radīs lielas pārejas izmaksas, kas saistītas ar nodarbinātību un rentabilitāti, jo tiks veikti būtiski samazinājumi, kas vajadzīgi, lai sasniegtu zvejas izraisītas zivju mirstības mērķapjomus. Saskaņā ar šo risinājumu 2022. gadā finansiālam riskam būs pakļauti 8 flotes segmenti (par trīs flotes segmentiem vairāk nekā pamata risinājuma gadījumā). Minētie segmenti ir Francijas, Spānijas un Itālijas kuģi, kuri zvejo ar grunts trali un kuru lielākais garums ir 18–40 metri, un daži Spānijas kuģi, kas zvejo ar pasīviem zvejas rīkiem (piem., 6–12 metrus gari kuģi zvejai ar āķu jedām). Šajos astoņos flotes segmentos riskam pakļauti ir 1415 kuģi, 6193 zvejnieki (pilnslodzes ekvivalenta izteiksmē) un 3100 darbvietu palīgpakalpojumu nozarē. Tomēr saskaņā ar daudzgadu plānu ir sagaidāms, ka līdz 2025. gadam visu flotu sociālekonomiskie rādītāji uzlabosies un 25 no 26 flotēm gūs peļņu.

Kā tas skars uzņēmumus, MVU un mikrouzņēmumus?

Visa iepriekš aprakstītā ietekme jo īpaši skars MVU, jo lielākā daļa zvejniecības uzņēmumu, kas ir iesaistīti Vidusjūras rietumu daļas bentisko krājumu izmantošanā, ir mikrouzņēmumi (aptuveni 89 % Francijas, Itālijas un Spānijas zvejas sektora uzņēmumu ir tikai viens kuģis). Tāpēc nav pamata šādus uzņēmumus izslēgt no iniciatīvas darbības jomas, jo tādā gadījumā iniciatīva būs bezjēdzīga. Tātad, visticamāk, daudzgadu plāns lielākā vai mazākā mērā skars visus uzņēmumus, tostarp MVU, atkarībā no tā, kā dalībvalstis nolems sadalīt vajadzīgos samazinājumus pa dažādiem flotes segmentiem.

Vai tiks būtiski ietekmēts valstu budžets un pārvaldes iestādes?

Daudzgadu plāna un jaunā zvejas piepūles pārvaldības režīma ieviešana varētu dalībvalstīm radīt papildu administratīvās izmaksas, taču tās varētu kompensēt, izmantojot EJZF atbalstu (EJZF regulas 36. pants). Pēc pārejas perioda ir sagaidāms, ka administratīvās izmaksas (kas vienādas ar iedibinātā tiesiskā regulējuma uzturēšanu) samazināsies un vairāk atbildīs nosprausto mērķu sasniegšanas radītajiem ieguvumiem.

Vai būs vēl kāda cita būtiska ietekme?

Nē.

D. Turpmākie pasākumi

Kad politika tiks pārskatīta?

Plānu un tā ietekmi Zivsaimniecības zinātnes, tehnikas un ekonomikas komiteja (ZZTEK) novērtēs piecus gadus

pēc tā stāšanās spēkā. Pēc tam Komisija ziņos Eiropas Parlamentam un Padomei par rezultātiem.